

[...]

Jord & Affald
Journalnr. Bedes anført ved besvarelse.
J.nr.M 335/05-0026
Ref.: ulu/oki/dbh
Den 4. november 2005

Miljøstyrelsens afgørelse i sag om olieforurening efter AJVA-tank på ejendommen [...], matr. nr. [...], 8370 Hadsten

1. Klagen

Med brev af 4. juni 2004 fremsendte Hadsten Kommune advokat [...] klage af 3. juni 2004 på vegne tankejer [...] til Miljøstyrelsen. Klagen angår Kommunens påbud af 11. maj 2004 om undersøgelse af jordforurening på ejendommen [...], 8370 Hadsten.

2. Miljøstyrelsens afgørelse

Miljøstyrelsen stadfæster Hadstens Kommunes påbud af 11. maj 2004 med ændringer. Der er i afsnit 7.2 nærmere redegjort for afgørelsen. I afsnit 9 findes en klagevejledning.

3. Sagens baggrund

Den 19. april 2004 henvendte [...] sig til Teknisk Forvaltning og oplyste om et muligt udslip fra hendes nedgravede olietank på [...]. [...] var på dette tidspunkt i tvivl om, hvorvidt hun havde været udsat for tyveri af olien eller om der var tale om en lækage fra anlægget. [...] oplyste, at der i perioden fra februar til 18. april 2004 var registreret et tab i oliebeholdningen på over 1000 liter.

Den 20. april meddelte [...] Kommunen, at olietanken ville blive sløjftet og fjernet den 21. april, da der var tale om en ulovlig AJVA-plasttank og da [...] ønskede at etablere en ny tank samme sted.

Af BBR-registret fremgik, at der på ejendommen fandtes et tankanlæg installeret i 1977. Af tankattesten fundet i Kommunens byggesagsarkiv fremgår, at olietanken er af fabrikatet Ajva-plast, 2500 liter, tank nr. 9127, dateret den 15. juni 1978. Tanken blev efter det oplyste etableret i 1978. [...] har ejet ejendommen siden 1986.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Tlf.: +45 32 66 01 00
Fax: +45 32 66 04 79
Telex: 31209 miljøe dk
CVR-nr.: 25 79 83 76
EAN-nr.: 5798000863002(Drift)
EAN-nr.: 5798000863019(Tilskud)
Mst@mst.dk
www.mst.dk

I forbindelse med opgravningen af tanken den 21. april 2004 blev konstateret et olievædet område på ca. 40 x 40 cm i udgravningen, umiddelbart under en ca. 40-50 cm lang revne i bunden af tanken. Det antoges, at olietanken havde lækket mellem 500-800 liter olie. Tanken kunne endvidere konstateres nedlagt i en blanding af sand, sten og jord. Der blev ikke foretaget opgravning under tanken til råjord. Bunden af udgravningen kunne konstateres over det primære grundvandsspejl. Bunden af tankgraven er beliggende ca 3 m u.t.

[...] og hendes søn, [...], oplyste, at der ikke er observeret ekstraordinært forbrug af olie i de seneste fyrings sæsoner. Kommunen mente på trods heraf ikke, at det kunne konkluderes, at der ikke over lang tid er sket udsivning af olie.

Ud fra en konkret vurdering af sagen og det faktum, at der ikke er særlige drikkevandsinteresser i området, vurderede Teknisk Forvaltning ved tilsynet den 21. april 2004, at der ikke var grundlag for at foretage et akut indgreb. Endvidere lagde kommunen til grund, at der sandsynligvis ville blive tale om et større oprensingsarbejde fordi forureningen formentlig er sivet dybere ned i jorden.

Kommunen vurderede at forureningen ikke på daværende tidspunkt kunne betragtes som afgrænset og forvarslede derfor den 23. april 2004 et undersøgelsespåbud til [...].

Ved brev af 26. april 2004 til [...] afviste [...] forsikringsdækning af forureningen med henvisning til jordforureningslovens § 49, stk. 2.

Den 10. maj 2004 fremsender Århus Amt på Kommunens anmodning en udtalelse om den grundvandsmæssige sårbarhed. Det er Århus Amts opfattelse, at det ikke er muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for at olieforureningen påvirker vandkvaliteten i Lerbjerg-Svejstrups Vandværks indvindingsområde uden en præcis viden om forureningens kildestyrke eller med andre ord uden at forureningens omfang, sammensætning og koncentration fastlægges.

4. Påbudets indhold

Hadsten Kommunes påbud af 11. februar 2004 havde følgende ordlyd:

”... Dette indebærer, at De påbydes at:

1. foretage prøvetagning og udføre analyser for fyringsolie, med henblik på at afgrænse og kvantificere forureningens omfang, og
2. klarlægge hvordan følgerne af forureningen kan afhjælpes eller forebygges.

Undersøgelsen skal klarlægge:

- udbredelse af forureningen arealmæssigt,
- udbredelse af forureningen i dybden,
- eventuelle spredningsveje,
- vurdering af risici for indeklimaproblemer i bygningen på ejendommen,
- vurdering af risici for indeklimaproblemer i bygninger på omkringliggende ejendomme,
- vurdering af risici for spredning af forurening til grundvand og nærliggende vandværk.”

5. Klagens indhold

Advokat [...] klagede i brev af 3. juni 2004 på vegne af grundejer [...] over kommunens afgørelse af 11. maj 2004. Klagen havde følgende ordlyd:

”Som advokat for [...] skal jeg herved påklage udstedelse af påbud om undersøgelse af jordforurening på ovennævnte ejendom, beliggende [...], 8370 Hadsten.

[...], der er 83 år, fik den 13.03.2001 installeret nyt fyr (kopi af faktura vedlægges).

Det nye oliefyr blev opstillet af montør [...], som gennem flere år har været sædvanlig reparatør på [...]s oliefyr.

I forbindelse med udskiftning af oliefyret forespurgte [...] om tanken også skulle skiftes. [...] svarede ifølge det oplyste her til, ”at tanken ikke var noget problem, idet huset var fra 1978, hvor man ikke brugte de ulovlige tanke”.

[...] foretog sig derefter ikke yderligere.

Såfremt [...] havde antydnet, at der kunne være problemer med tanken, ville den være blevet skiftet i forbindelse med udskiftning af oliefyret i marts måned 2001.

[...] har således stolet på, at svar afgivet af professionel montør, der tilmed som sædvanlig montør på stedet, er bekendt med forholdene.

Eftersom tanken angiveligt burde have været fjernet den 01.01.2001, findes oliefyrsmontøren at have været bekendt hermed, da han i marts måned 2001 blev forespurgt, hvorvidt tanken skulle skiftes.

Såfremt [...] på ovennævnte tidspunkt have modtaget korrekt svar, ville hun have foranlediget tanken skiftet og dermed have undgået den omkostningsbelastning, som hun nu er pålagt i forbindelse med undersøgelse af eventuel forurenings omfang.

Jeg har på vegne [...] rettet henvendelse til [...] med henblik på at modtage bekræftelse på, at han har vejledt [...] som oven for anført. (...)”

6. Parternes yderligere bemærkninger

[...] ved advokat [...] fremsendte den 7. september 2005 en skrivelse til Miljøstyrelsen, hvori der argumenteres for, hvorfor forureningen ikke er forsikringsdækket.

Ved brev af 30. maj 2005 oplyser advokat [...], at det ikke er lykkedes hende at få oliefyrsmontør [...] til at afgive erklæring i sagen og at hun derfor ønsker sagen afgjort snarest muligt.

Grundejers advokat [...] oplyser den 20. september at hun ingen yderligere bemærkninger har til [...]s bemærkninger af 7. september 2005.

Ved brev af 19. august 2005 fremkom Århus Amt med følgende bemærkninger til klagen:

"Hadsten Kommune har den myndighedsmæssige kompetence i den aktuelle sag.

Vurderingen af om der kan og skal stilles krav om dokumentation af dels jordforureningens betydning for indeklimaet i beboelsesejendommen dels om jordforureningen udgør en risiko for Lerbjerg-Svejstrup Vandværks indvinding ligger dermed i kommunens regi.

Det er dog Århus Amts opfattelse, at disse risikovurderinger ikke kan gennemføres på det bestående grundlag.

Århus Amt har derudover ingen yderligere bemærkninger til sagen.

Amtet vil – når Hadsten Kommune har afsluttet sagen – tage stilling til om der er grundlag for kortlægning efter lov om forurennet jord."

Kommunen oplyser med skrivelse af 26. september 2005 Miljøstyrelsen, at:

"Det kan oplyses, at kommunen har orienteret om lovligheden af AJVA-tanke på kommunens hjemmeside. Der er tilsyneladende ikke foretaget offentlig annoncering, idet der – så vidt tidligere sagsbehandlere husker – kørte en landsdækkende TV-kampagne om lovligheden af AJVA-tanke."

7. Miljøstyrelsens bemærkninger

7.1 Regelgrundlaget

Jordforureningslovens § 48 er myndighedernes påbudsbestemmelse i sager om påbud om undersøgelse og genopretning eller afværge af jordforurening forårsaget af villaolietanke.

Efter jordforureningslovens § 48, stk. 1, er ejeren af den pågældende olietank påbudsadressat, og tankeejeren er som udgangspunkt underlagt forsikringspligt efter § 49, stk. 1. Formålet med den lovpligtige forsikring efter § 49 er, at der skal være økonomisk dækning for tankejerens ansvar efter § 48.

Forsikringspligten omfatter dog ikke dækning af udgifter i de tilfælde, hvor forureningen stammer fra installationer, som tankeejeren vidste eller burde vide ikke opfylder offentlige forskrifter herom indeholdt i olietankbekendtgørelsen, jf. § 49, stk. 2, nr. 2.

Der påhviler, ifølge forarbejderne til jordforureningsloven¹, i den forbindelse ejeren en forpligtelse til at gøre en indsats for at orientere sig om de faktiske forhold omkring tanken og til at sikre sig, at installationen er lovlig. Det er ikke forudsat, at ejeren foretager udgravninger omkring nedgravede olietanke for at undersøge, om tankene er nedlagt korrekt, eller om rørforbindelserne er udført i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens krav. Det må derimod forventes, at tankeejeren har en tankattest, og såfremt dette ikke er tilfældet, gør, hvad der er muligt for at forsøge at fremskaffe en sådan.

Ligeledes kan det forventes, at en olietankejer undersøger, om tanken er anmeldt til tilsynsmyndigheden, og såfremt dette ikke er tilfældet, foretager en sådan anmeldelse.

Har en tankejer gjort det, der med rimelighed kan forventes af ham for at opnå en viden og dermed bringe sig i god tro om de faktiske forhold omkring tanken, skal der være forsikringsdækning, uanset at det senere måtte vise sig, at de faktiske forhold forholder sig anderledes.

[...] modtog efter det oplyste ikke en tankattest i forbindelse med hendes køb af ejendommen i 1986 ligesom hun efter det oplyste ikke efterfølgende har forsøgt at komme i besiddelse af en tankattest gennem Hadsten Kommune. På baggrund heraf vurderes det, at [...] ikke har gjort hvad der med rimelighed kunne forventes af hende for at opnå viden om de faktiske forhold omkring tanken. Det er derfor Miljøstyrelsens opfattelse, at [...] "vidste eller burde vide", at hendes olietank ikke opfylder offentlige forskrifter herom indeholdt i olietankbekendtgørelsen, jf. § 49, stk. 2, nr. 2. Det forhold at olie-fyrsmonteren efter det oplyste har rådgivet [...] om, at tanken var lovlig, ændrer ikke ved miljøstyrelsens opfattelse.

7.2 Det tekniske grundlag

Forureningsundersøgelse og risikovurdering

Hadsten Kommune har udstedt et påbud om at foretage en undersøgelse, der kan afgrænse forureningens omfang og deraf følgende risici for indeklima og grundvand. Endvidere skal det klarlægges, hvorledes følgerne af forureningen kan afhjælpes eller forebygges. Detaljeringsniveauet af forureningsundersøgelsen er ikke angivet, i stedet henvises til Miljøstyrelsens vejledninger.

Miljøstyrelsen er enig i, at den konstaterede forurening i tankgraven må antages at stamme fra olietanken, og at der således er hjemmel for kommunen til at udstede et undersøgelsespåbud til grundejeren. Men Miljøstyrelsen finder, at der i påbudet bør angives et vejledende undersøgelsesomfang i

¹ Folketings Tidende 1998-99, Tillæg A, Bemærkninger til lovforslagets § 49, side 4355 – 4357

form af minimumskrav til antallet af boringer, analyse af jord- og vandprøver mm. Endvidere bør risikovurderingen også omfatte arealanvendelsen og eventuelle recipienter.

8. Miljøstyrelsens afgørelse

Hadsten Kommune har udøvet et skøn ved udstedelse af påbud af 11. maj 2004 om undersøgelse af olieforurening på ejendommen [...], 8370 Hadsten. Ved denne skønsudøvelse har kommunen lagt følgende til grund:

- Kommunens besigtigelse den 21. april, hvor der blev konstateret olieforurening i bund af tankgrav
- Oplysninger fra grundejer om ekstraordinært olieforbrug i perioden februar 2004 til 18. april 2004
- Udtalelse fra Århus Amt om grundvandsrisikoen

Miljøstyrelsen vurderer, at olieforureningen stammer fra den nedgravede olietank, og at der således er hjemmel for at udstede et undersøgelsespåbud til grundejeren.

Med hensyn til omfanget af forureningsundersøgelsen finder Miljøstyrelsen imidlertid, at det i påbudet bør specificeres nærmere, hvad en sådan undersøgelse som minimum skal omfatte.

På baggrund af ovenstående stadfæster og præciserer Miljøstyrelsen Hadsten Kommunes afgørelse af 11. maj som følger:

I medfør af jordforureningslovens §48 påbydes ejerne af matr. [...], beliggende [...], 8370 Hadsten, at:

- 1) Afgrænse jord- og grundvandsforureningen under og omkring den tidligere olietank. Der gennemføres borearbejde til afgrænsning af den allerede fundne forurening samt øvrige mulige forureningskilder og spredningsveje for forureningen. Dette skal ske ved udførelse af mindst 5 boringer, hvoraf den ene placeres midt i det tydeligt forurenede område i tankgraven, og de øvrige placeres omkring det forurenede område med henblik på at afgrænse forureningen. Boringerne udføres til minimum 3 m u.t., og hvis der træffes forurening i en boring, skal boringen derudover som minimum føres ned til 1 meter under bund af forureningen. Boringerne filtersættes, hvis der træffes vandførende lag. Fra hver boring udvælges mindst en jordprøve til kemisk analyse for oliekomponenter, og fra alle filtersatte boringer udtages desuden en vandprøve til analyse for oliekomponenter. Endvidere nivelleres og pejles alle filtersatte boringer. Hvis der findes forurening i nærheden af beboelseshuset, skal der desuden udføres målinger i beboelseshuset til belysning af risikoen for indeklimaet. Som minimum udføres 2 under gulv målinger eller 2 indeklimamålinger med tilhørende udendørs referencemåling.

- 2) Udarbejde en risikovurdering for forureningen. Risikovurderingen skal være underbygget af konkrete data og beregninger, og den skal tage hensyn nuværende og potentielle risici for indeklime, arealanvendelse, grundvandsressource og recipienter.
- 3) Hvis risikovurderingen viser, at forureningen kan medføre miljø- eller sundhedsmæssig risiko, skal der tillige udarbejdes forslag til afværgeforanstaltninger herfor, inklusive prisoverslag.

Undersøgelse og risikovurdering samt eventuelt afværgeforslag sendes til godkendelse hos Hadsten Kommune senest 8 uger efter meddelelse af dette påbud. På baggrund af undersøgelsen og risikovurderingen vurderer kommunen, om der skal udstedes påbud om hel eller delvis oprensning af forureningen eller andre foranstaltninger, der kan eliminere den risiko, forureningen måtte udgøre.

For tilrettelæggelse og udførelse af undersøgelse og oprensning henvises til Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6, 7, 11 og 13 fra 1998.

9. Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse kan efter jordforureningslovens § 83 påklages til Miljøklagenævnet. Miljøklagenævnet er klagemyndighed for større eller principielle afgørelser efter Jordforureningslovens kapitel 5, herunder blandt andet § 48. Miljøklagenævnet afgør selv, om sagen er "større eller principiel".

Hvis De ønsker at klage, skal klagen indsendes til Miljøklagenævnet, jf. jordforureningslovens § 84, stk. 1. De er klageberettiget som afgørelsens adressat. Det er herudover også enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagens udfald. Afgørelsen kan endvidere påklages af embedslægeinstitutionen, amtsrådet samt den myndighed, der har truffet afgørelsen i 1. instans, jf. jordforureningslovens § 84, stk. 2, jf. § 82.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. jordforureningslovens § 85, stk. 1, jf. § 81, stk. 1 og 2.

Klagefristen udløber i denne sag således den 5. december 2005

En klage over et påbud har opsættende virkning, medmindre nævnet træffer afgørelse om andet, jf. jordforureningslovens § 85, stk. 2. Dette betyder, at såfremt afgørelsen påklages til Miljøklagenævnet skal påbuddet ikke efterkommes førend Miljøklagenævnet har afgjort sagen.

Et søgsmål til prøvelse af denne afgørelse ved domstolene skal være anlagt inden 12 måneder efter at afgørelsen er meddelt jf. jordforureningslovens § 87, stk. 1.

Med venlig hilsen

Palle Boeck

Ulla Lund

Kontorchef

Kopi til:

[...]

[...]

[...]

Århus Amt, Natur & Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg,

Embedslægeinstitutionen for Århus Amt, Østergade 1, 8000 Århus C.